कुलमिति कशाश्वताडनरज्जुस्तामर्हंतितेकश्याअश्वाः अत्रचप्रकरणादिंद्रियाणिहयानाहुरितिश्रुत्युक्तेरिंद्रियाण्येवाश्वाःकश्यास्तदाश्रयत्वाच्छरीराण्यपिकश्यानि कुलंकुलमितिवीप्सायांद्विर्वचनं सर्वशरीरे
ष्वहमेवैकःकश्यपोनामद्विजोऽस्मि कश्यानिशरीराणिपातिरक्षतिपिबतिभुंक्तेपाययतिशोषयतिवाकश्यपइतियोगात्सर्वाणिशरीराणिप्रविश्यांतर्यामिरूपेण पालयामिजीवरूपेण तद्द्वारासुखदुःखादिकंभुंजे
ब्रह्मरूपेणतानिसर्वाणिस्वात्मनिप्रविलापयामीत्यर्थः एवंसर्वमध्यात्ममत्स्वरूपमित्युक्त्वाधिदैवमपिमत्स्वरूपमेवेत्याह कुवमःकुवमइति कुःपृथिवीतस्यांवमतिवर्षतीतिकुवमआदित्यः आदित्याज्जायतेदृष्टिरि
तिश्रुतेः पूर्ववद्द्विवचनं सर्वोप्यादित्योऽहमेव मत्पुत्रत्वात्सर्वेषामादित्यानामित्यर्थः पाठांतरेकुपपीः कुंपातीतियोगात्कुपपीःसूर्यएव यापोःकिद्वेचेतिसूत्रेणपातेरीप्रत्ययेप्रकृतेर्द्वित्वेप्रत्ययस्यकित्वेचपपीरितिरू
पं कुपपिरितिह्रस्वपाठेतुआदृगमहनजनेतिकिप्रत्ययेलिड्वद्भावेचकुपपिरितिसूर्यएव कुपपइत्यकारांतपाठस्तुप्रामादिकः यद्वाकुंपृथिवींपातीतिकुपंजलंपिबतीतिकुपपःसूर्यएवेतिसमाधेयं काश्योदीप्तिमान्
तत्रहेतुः काशनिकाशत्वात्बहुकालीनत्वेनकाशपुष्पसदृशः सर्वतःपलितश्चिरंतनस्तपसादीप्तोऽस्मीत्यर्थः ॥ ९० ॥ ९१ ॥ प्रजावैवाजस्ताएषबिभर्तियद्विभर्तितस्माद्भरद्वाजइतिश्रुत्यनुसारेणस्वनामाह भरेइति अ

कश्यपउवाच कुलंकुलंचकुवमःकुवमःकश्यपोद्विजः ॥ काश्यःकाशनिकाशत्वादेतन्मेनामधारय ॥ ९० ॥ यातुधान्युवाच यथोदाहृतमेतत्तेमयि
नाममहाद्युते ॥ दुर्धार्यमेतन्मनसागच्छावतरपद्मिनीं ॥ ९१ ॥ भरद्वाजउवाच भरेऽसुतान्भरेऽशिष्यान्भरेदेवान्भरेद्विजान् ॥ भरेभार्यांभरेद्वाजंभरद्वा
जोऽस्मिशोभने ॥ ९२ ॥ यातुधान्युवाच नामनैरुक्तमेतत्तेदुःखव्याभाषिताक्षरं ॥ नैतद्धारयितुंशक्यंगच्छावतरपद्मिनीं ॥ ९३ ॥

शिष्यान्शासितुमयोग्यानपिराक्षसान्शत्रूंश्चवशेकृत्यकरुणयापालयामि तथाअसुतान् अपुत्रानुदासीनानपिदीनानदीनान्पालयामि भार्यांभार्येतिपुत्रभृत्यादेरुपलक्षणं ईदृग्विधोऽन्योपिवाजंवेगंशत्रूणां
साहसंअन्नंवाभरेत्सपृथिवीवत्सर्वंसहोन्नप्रदश्चभवतीतितस्माद्दहमपितथास्मीत्यर्थः द्वाजमितिच्छेदेतुद्वाभ्यांजातंसंकरजमित्यर्थः ननुमातापित्रोःपुत्रोयेनजातःसएवसइतिस्मृतेश्चर्मकोशतुल्यामातेत्यतः
सर्वोप्येकजएवेतिनास्तिकश्चिद्वाजः नहिद्वाभ्यांरेतःसेकाभ्यामेकोजायतइतिसंभवति सत्यं आहवनीयादीनामपिसंस्कारवतांसर्वेषांद्विविधंजन्मयोनितःसंस्कारतश्च तत्रसंकरोऽन्यस्माज्जातोऽन्येनस्वपुत्रइति
बुध्यासंस्कृतइतिसएवद्वाजः द्विर्जायतइतिद्विजोन्यः द्वाभ्यांस्त्रीपुरुषाभ्यांजायतइत्यर्थेद्वाजादयोनिपात्यंते ततएवद्वाजाअपिसंतीतिवशीवशंनयसएकजत्वमितिमंत्रेमन्योःसंकल्पस्यएकजेतिविशेषणं द्वाजे
तुबीजसंस्कारसंकरादवश्यंसंकल्पयोर्वाक्मनसयोर्वापौर्वापर्यविरोधोभवतीतिविश्वासघातकादयोद्वाजाइतिज्ञेयं तदयंसंग्रहः कौशिकेक्रौर्यतपसीराधेयेशौर्यभीरुते खलेवाक्चित्तवैमत्येबीजसंस्कारसंकरा
दिति भार्यामनव्याजइतिपाठेअनव्याअजामायातयैवजातोस्मिलोकहितार्थंनतुकर्मणेत्यर्थः ॥ ९२ ॥ ९३ ॥

Digitized by Google